

T R U S L e R

**UNDERVISNINGSMATERIALE OG
LÆRERVEJLEDNING**

LÆRERVEJLEDNING – TRUSLER (GRUNDSKOLER)

INTRODUKTION

Kære underviser.

Nærværende lærervejledning har til hensigt at styrke elevernes læringspotentiale ved at bygge bro mellem henholdsvis undervisningen på skolen og på museet både før og efter museumsbesøget. I vejledningen finder du inspiration til før- og efteropgaver samt baggrundsstof og supplerende materialer.

Vi glæder os til at byde dig og dine elever velkomne til undervisningsforløbet TRUSLER på Politimuseet.

FAKTA OM UNDERVISNINGSTILBUDET

Fag: Dansk

Målgruppe: 7.-10- klasse – vi tilpasser niveauet til klassetrinnet

Omsatte læringsmål:

- Eleverne kan definere og forklare begreberne *direkte* og *indirekte sproghandlinger*
- Eleverne kan ved tekstanalyse af autentiske trusler foretage sproglig demografisk profilering af en teksts mulige ophavsperson
- Eleverne kan reflektere og formulere sig om karakteristika ved sociale medier og disses indflydelse på udviklingen i antallet af trusler
- Eleverne kan identificere og diskutere, hvorvidt udsagn afgivet skriftligt og digitalt er strafbare eller ej

Kompetenceområder

- Læsning
- Fortolkning
- Kommunikation

Varighed af undervisningsforløb på museet: 1.5 timer

UNDERVISNINGSFORLØBET "TRUSLER"

Politimuseets undervisning er funderet i et socialkonstruktivistisk læringssyn, der vægter dialog og variation.

I undervisningsforløbet TRUSLER arbejder eleverne med trusler ud fra et sprogligt perspektiv i danskfaget. Eleverne engageres undervejs ved refleksions- og dilemmaøvelser, ligesom de arbejder selvstændigt med retslingvistisk tekstanalyse (såkaldt sproglig demografisk profilering) af selvvalgte autentiske trusler fra museets særudstilling.

Ud fra teori om indirekte og direkte sproghandlinger fremstiller eleverne selv eksempler på trusler, der danner basis for dialog om sproglige virkemidler og genrer. Med udgangspunkt i statistik over trusselsbilledet i dag reflekterer og diskuterer eleverne desuden deres egen digitale færden samt etiske aspekter af virtuel adfærd.

MATERIALER TIL BRUG FØR OG EFTER MUSEUMSBESØGET

FØR MUSEUMSBESØGET

HVAD	HVORDAN	HVORFOR
Anslag 1	<p>Læreren noterer følgende begreber på tavlen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Trussel - Advarsel - Hadefuld tale <p>Eleverne arbejder i grupper på 2-3 stykker med følgende opgave:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Forklar begreberne - Hvordan hænger begreberne sammen? <p>Læreren laver optag i plenum på tavlen og gemmer tavlenoterne til senere brug efter museumsbesøget.</p>	<p>Øvelserne får eleverne til at reflektere og aktivere deres egne referencerammer ift. temaet.</p> <p>Eleverne får indsigt i centrale begreber og arbejder selv i praksis med sprog og trusselsgråzoner på sociale medier</p>
Anslag 2	<p>Eleverne undersøger på egen hånd danske politikeres Facebook-profiler mhp. at finde opslag, hvor brugere i kommentarsporet har skrevet ytringer i en meget hård tone. Eleverne opfordres til at tage og gemme screendumps (øjebliksbilleder af computerskærmen) af ytringerne som de behandler – disse anvendes på ny afslutningsvist i forløbet.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Undersøg om der er ytringer, der er direkte ulovlige eller på grænsen til at være det jf. Straffeloven § 266 b - Hvilke sproglige elementer gør kommentarerne anstødelige? - Hvilke implicitte og eksplicitte sprognormer overskrides i kommentarerne? Du og eleverne kan læse nærmere om sprognormer i materialet her. 	
Introduktion	<p>Læreren viser eleverne Politimuseets film om retslingvistik "Sprogforskere Tanya og Maria" (5:48 min.)</p> <p>Læreren laver optag i plenum med eleverne:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hvilket formål kan en afsender have med at overlevere en trussel? - Hvilke typer virkemidler anvender afsenderen af en trussel typisk for at skræmme? - Hvilken type genre kan kobles på trusler? 	<p>Formålet er at give eleverne forudsætninger for at kunne deltage aktivt i undervisningsforløbet på Politimuseet.</p>

<p>Begrebsafklaring</p>	<p>Materiale om <i>sproghandlinger og hadefuld tale</i> findes her (alternativt kan jeres egen lærebog anvendes).</p> <p>Eleverne får i grupper på 2-3 stykker til opgave at:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Lyt til én eller flere af følgende fem trusler: "Anders Fogh" (00:48 min.), "Halløj Pikfjæs" (00:50 min.), "Hvad så min bror" (1:29 min.), "Røver 1" (00:06 min.), eller "Til Pogel" (00:58 min.). 2. Find eksempler på <i>direkte sproghandlinger</i> <ol style="list-style-type: none"> a. Hvad truer afsenderen med at gøre? b. Hvad vil afsenderen opnå med sin trussel? 3. Find eksempler på <i>indirekte sproghandlinger</i> <ol style="list-style-type: none"> a. Hvorfor er dette en trussel? b. Hvad er konteksten for truslen? 4. Find eksempler på <i>hade fuld tale</i> i f.eks. "Anders Fogh", "Halløj Pikfjæs" eller "Til Pogel" og forklar hvorfor det ikke er en trussel. <ol style="list-style-type: none"> a. Hvorfor tror du, at afsenderen vælger at skrive hadefuld tale i trusselsbrevet? 5. Identificér i truslerne eksempler på de tre sproghandlingstyper: <i>selvfremstillende, regulerende og informerende sproghandlinger</i> <p>Læreren opsamler elevernes svar og pointer fra øvelserne</p>	<p>Eleverne opnår forståelse for og kan anvende centrale begreber, der også anvendes i undervisningsforløbet på Politimuseet</p>
--------------------------------	--	--

EFTER MUSEUMSBESØGET

HVAD	HVORDAN	HVORFOR
<p>Opsamling på museumsbesøget</p>	<p>I grupper på 2-3 stk. får eleverne ca. 5. minutter til at genfortælle hinanden om undervisningsforløbet på Politimuseet</p>	<p>Formålet er at etablere transfer mellem læring på henholdsvis Politimuseet og skolen.</p>
	<p>Opsamling på forskellen på indirekte og direkte sproghandlinger</p>	
<p>Retslingvistisk analyse (sproglig demografisk profilering)</p>	<p>Med udgangspunkt i den retslingvistiske værktøjskasse, der findes via nedenstående link, opfriskes de analytiske værktøjer til brug i sproglig demografisk profilering. Herefter arbejder eleverne videre med de selvvalgte trusler fra Politimuseets særudstilling.</p> <p>Retslingvistisk værktøjskasse</p> <p>Læreren laver fælles optag med eleverne med udgangspunkt i udvalgte elevanalyser.</p>	<p>Eleverne skærper deres analytiske færdigheder og får fornemmelse for forskel på analyse af henholdsvis sprogsystem (semantik) og sprogbrug (pragmatik)</p>

	<p>Er det ønsket at gå dybere ned i tekstanalysen, kan med fordel analyseres for retoriske virkemidler. Se evt.: http://www.gymdansk.dk/retoriske-virkemidler.html</p> <p>Bemærk at hjemmesiden er beskyttet af ophavsretsloven, se nærmere herom på: http://www.gymdansk.dk/om.html</p> <p>Arbejdet med den retslingvistiske analyse, kan evt. også danne grundlag for at betone forskellene i kerneområderne semantik og pragmatik.</p>	
Fysisk kontra virtuel kommunikation samt sociale medier	<p>Eleverne ser videoerne om personer udsat for trusler "Socialrådgiver Lill" (4:25 min) og "Politiker Inger" (01:59).</p> <p>Læreren samler op på elevernes umiddelbare reaktioner på videoerne.</p> <p>Eleverne diskuterer herefter i grupper forskelle og ligheder på <i>overleveringen</i> af trusselsytringerne, som henholdsvis Lill og Inger har modtaget.</p>	<p>Eleverne får indblik i forskellen på overleveringen af ytringer henholdsvis fysisk og digitalt. Desuden reflekterer de karakteristika ved sociale medier og etiske aspekter af brugen heraf</p>
	<p>Videoerne kan desuden behandles i medieanalyse ift. filmens overordnede udsagn, argumentation, filmens komposition, intenderet modtager, billedkomposition, klipning samt lydsiden. Se evt. http://www.gymdansk.dk/analytisk-retorisk-tilgang.html</p> <p>Bemærk at hjemmesiden er beskyttet af ophavsretsloven, se nærmere herom på: http://www.gymdansk.dk/om.html</p>	
Behandling af statistisk materiale	<p>Øvelsen kan laves individuelt eller i små grupper. Find statistikkerne alder på ofre og alder på gerningsmænd.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hvilken viden kan du uddrage af statistikken om ofre? • <i>Hjælpe spørgsmål: I hvilken alder er der størst sandsynlighed for at man bliver truet? Hvornår er der mindst sandsynlighed for at blive truet? Hvor mange anmeldelser om trusler får politiet i 2017?</i> - Hvilken viden kan du uddrage af statistikken om gerningsmænd? • <i>Hjælpe spørgsmål: I hvilken alder er der størst sandsynlighed for at man truer? Hvornår er der mindst sandsynlighed for at man truer? Hvor mange blev dømt i 2017?</i> - Sammenlign tallene fra begge statistikker. Hvad fortæller det os og hvorledes kan de fortolkes? Hvad blev du overrasket over? - Hvilke faldgruber/usikkerheder kan de to statistikker være behæftet med? 	<p>Opøve elevernes kompetencer i at uddrage viden af en mængde data og formidle resultatet, samt reflektere over faldgruber ved statistisk materiale.</p>

Afslutning	<p>Eleverne arbejder på ny med de screendumps som de tog af ytringerne skrevet i hård tone på danske politikeres Facebook-profiler.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Har du ændret syn på dine tidligere vurderinger af ytringerne som værende enten lovlige, i gråzonen eller direkte strafbare (jf. Straffeloven § 266 b)? Argumentér for dit svar. - Hvordan vil du koble begreberne <i>trussel</i>, <i>advarsel</i> og <i>hadefuld tale</i>, der behandlede før museumsbesøget, på hver af de ytringer som du fandt på Facebook – knyt et begreb til hver af ytringerne og argumenter for dit valg. - Læreren samler afslutningsvist op på begreberne i plenum. 	<p>Synlig læring for eleverne, idet de forholder sig til kendt stof med nye øjne på baggrund af undervisningsforløbets dele (før, under og efter museumsbesøget).</p>
-------------------	--	---

ØVRIGE MATERIALER OM TRUSLER OG RETSLINGIVSTIK

- Podcasten "*Kære Pikfjæs*" (11:15 min.), hvori bl.a. Ph.d. og museumsleder ved Politimuseet, Frederik Strand, og lektor ved Institut for Nordiske Studier og Sprogvidenskab, ph.d. Tanya Karoli Christensen medvirker: <https://soundcloud.com/user-794716500/kaere-pikfjaes-episode-1>
- Artiklen "*Hold dig fra Allan, eller du skal dø*" af lektor ved Institut for Nordiske Studier og Sprogvidenskab, ph.d. Tanya Karoli Christensen og Ph.d.-studerende sammesteds, Marie Bojsen-Møller: <https://videnskab.dk/kultur-samfund/hold-dig-fra-allan-eller-du-skal-doe>
- Foredraget "*Ordet fanger. Sprogvidenskab i rettens tjeneste*" (01:03:11 min.) af lektor ved Institut for Nordiske Studier og Sprogvidenskab, Ph.d. Tanya Karoli Christensen v/ Det Kongelige Danske Videnskabernes Selskab om bl.a. retslingivstik: <https://www.youtube.com/watch?v=0oHyWwN-jxE>